

Søknad om nye landslinjer eller utvidelse av eksisterende landslinjer

Landslinjer er et utdanningstilbud i videregående opplæring. Elever kan søke om opptak på en landslinje uansett hvor i landet de bor.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 06.11.2023

Landslinjeordningen skal bidra til å sikre elever fra hele landet et nasjonalt tilbud i små og/eller kostbare utdanningsprogram i videregående opplæring.

Landslinjeordningen finansieres gjennom statlig tilskudd, og skiller seg fra landsdekkende tilbud som finansieres av fylkeskommunene.

Hvem kan søke?

Fylkeskommuner som ønsker å opprette nye landslinjetilbud eller utvide eksisterende landslinjetilbud kan søke.

Søknad

Både fylkeskommuner som søker om nytt landslinjetilbud og fylkeskommuner som søker om utvidelse av eksisterende landslinjetilbud, skal bruke vårt elektroniske søknadsskjema.

Søknadsfristen er 15. februar 2024

Søknader som kommer inn etter fristen vil ikke bli behandlet i budsjettprosessen for kommende budsjettår. Det samme gjelder ufullstendige søknader som fører til ekstra saksbehandlingstid.

Krav til innhold i den elektroniske søknaden

Søknaden må tilfredsstillende landslinjeordningens formål om å bidra til å sikre elever fra hele landet et nasjonalt tilbud i små og/eller kostbare utdanningsprogram.

1. Alle landets fylkeskommuner må støtte søknaden for at Utdanningsdirektoratet skal kunne vurdere den. Søker må dokumentere at samtlige fylkeskommuner støtter søknaden.
2. I helt særskilte tilfeller kan kravet om at søknaden må støttes av alle landets fylkeskommuner fravikes. Dette gjelder når søker mener tilbudet dekker spesielt viktige nasjonale kompetansebehov, for eksempel for å fylle samfunnskritiske funksjoner. Søker må dokumentere at det har blitt forsøkt å få støtte til søknaden fra samtlige fylkeskommuner, og argumentere for at tilbudet dekker et slikt kompetansebehov.
3. Søker må uttale seg om hensikten med å opprette landslinjetilbudet, blant annet ved å beskrive hva som er nytt ved tilbudet, og risikoen ved ikke å etablere tilbudet.
4. Nye landslinjer skal passe inn i den øvrige tilbudsstrukturen i videregående opplæring. Søker må i søknaden informere om det finnes tilsvarende opplæringstilbud i landet – som landslinje, landsdekkende tilbud eller fylkeskommunalt tilbud.
5. Søker må vurdere etterspørselen etter kompetanse på fagområdet, regionalt og nasjonalt, og sannsynliggjøre at det eksisterende utdanningstilbudet ikke dekker kompetansebehovet.
6. For søknader om landslinje i yrkesfag må søker vurdere tilgangen på læreplasser og behovet for fagarbeidere i det aktuelle faget, både regionalt og nasjonalt.
7. Ved søknad om landslinje innen studieforbereidende utdanningsprogram må søker vurdere om tilbudet vil bidra til at flere gjennomfører utdanningsprogrammet.

Saksbehandling av søknaden

Utdanningsdirektoratet gjør en faglig vurdering av søknaden ut fra kravene ovenfor.

Hvis søker argumenterer for særskilt behandling ut fra punkt 2 i listen over, vil vi videresende søknaden til Kunnskapsdepartementet. Vi vil ikke behandle søknaden før Kunnskapsdepartementet har vurdert om søker tilfredsstillende kriteriene for å se bort fra kravet om støtte fra alle fylkeskommunene.

Samarbeidsrådet for yrkesopplæring og/eller faglige råd vil uttale seg om søknader om landslinje innenfor yrkesfaglige utdanningsprogram.

Når vi har vurdert søknaden, sender vi den videre til Kunnskapsdepartementet for videre behandling.

Finansiering av nye landslinjetilbud og utvidelse av eksisterende tilbud

Opprettelse av nye landslinjetilbud og utvidelse av eksisterende tilbud vil bli finansiert ved et trekk i det samlede rammetilskuddet til fylkeskommunene, tilsvarende budsjetteffekten av opprettelsen av en ny landslinje eller utvidelsen av en eksisterende landslinje. Budsjetteffekten beregnes ved å multiplisere godkjent/utvidet elevtall ved linjen med satsen for driftstilskuddet til linjen.

Nivået på trekket beregnes det året landslinjen blir opprettet eller utvidet, og videreføres deretter som et varig trekk uten justering for eventuelt endret elevtall innenfor godkjent elevtall. Dersom landslinjetilbudet går over flere trinn, slik at tilbudet trappes opp over flere år, skal trekket bli utført tilsvarende over dette antall år.

Dersom vilkårene som ble lagt til grunn ved godkjenning av landslinjetilbudet ikke lenger er til stede, vil den statlige finansieringen kunne bli redusert eller bortfalle.

Tilskudd til landslinjer

Det er mulig å søke om tilskudd til landslinjer.

Oversikt over godkjente landslinjetilbud.

Retningslinjer fra Kunnskapsdepartementet

Kap. 225 post 60 Tilskudd til landslinjer, søknad om opprettelse av nye landslinjetilbud og søknad om utvidelse av eksisterende landslinjetilbud

Retningslinjer for forvaltning av landslinjer under statsbudsjettet kap. 225 post 60. Retningslinjene inneholder tilskuddsforvaltning av landslinjene, søknad om nye landslinjetilbud og søknad om utvidelse av eksisterende landslinjetilbud. Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 09.12.2020, i henhold til § 8 i Reglement for økonomistyring i staten og kapittel 6 i Bestemmelser om statlig økonomistyring. Retningslinjene trer i kraft 01.01.2021.

DEL I - TILSKUDDSORDNINGENS INNRETNING

1. MÅL FOR ORDNINGEN

1.1 Mål

Mål for ordningen er å bidra til å sikre elever fra hele landet et nasjonalt tilbud i små og/eller kostbare utdanningsprogram i videregående opplæring.

1.2 Tilskuddsmottaker

Tilskuddsmottaker er fylkeskommuner som driver landslinjetilbud som er godkjent av Kunnskapsdepartementet.

1.3 Målgruppe

Målgruppen er elever som får opplæring ved landslinjer.

2. KRITERIER FOR MÅLOPPNÅELSE

Kriterier:

- At det gis opplæring ved landslinjene
- At landslinjene har tatt inn elever fra hele landet

Opplysninger som skal innhentes for å belyse måloppnåelsen er oversikt over elevsøker som får opplæring og hvilken fylkestilhørighet disse elevene har.

3. TILDELINGSKRITERIER, HERUNDER BEREGNINGSREGLER

3.1 Vilkår for å få tilskudd

Det forutsettes at

- tilbudet er godkjent som landslinje
- gjeldende læreplaner legges til grunn for opplæringen ved landslinjene
- opplæringen gjennomføres innenfor den tidsrammen som er fastsatt i gjeldende læreplanverk
- søkere fra hele landet stilles likt ved inntak til landslinjene
- de fylkeskommunene som får tilskudd til drift av landslinjer, skal ikke kreve gjesteelevoppgjør fra andre fylker for disse tilbudene

- skolefylkene stiller nødvendige lokaler, skoleromsutstyr, verksteder, øvingslokaler o.l. til disposisjon for landslinjene

3.2 Beregningsregler

Tilskuddsordningen er rammestyr, og den samlede bevilgningen i statsbudsjettet skal dekke både driftsutgifter og utstyrstilskudd.

Kunnskapsdepartementet fastsetter en maksimal kapasitet for det enkelte landslinjetilbud. Kapasitetsmålet er en øvre grense for hvor mange elever det gis tilskudd for. Kunnskapsdepartementet fastsetter satsene for driftstilskuddet.

Kapasitetsmålet utgjør sammen med faktisk elevtall grunnlaget for beregning av driftstilskuddet. I beregningen vektes vårsemesteret med 7/12 og høstsemesteret med 5/12. For landslinjene for yrkessjåfør vektes både vår- og høstsemesteret med 6/12.

Slik beregnes driftstilskuddet for våren:

85 % på bakgrunn av kapasitet: $((\text{driftstilskuddssatsen} * \text{kapasitet}) * 7/12) * 85 \%$
+ 15 % på bakgrunn av elevtall: $((\text{driftstilskuddssatsen} * \text{elevtall}) * 7/12) * 15 \%$

Slik beregnes driftstilskuddet for høsten:

85 % på bakgrunn av kapasitet: $((\text{driftstilskuddssatsen} * \text{kapasitet}) * 5/12) * 85 \%$
+ 15 % på bakgrunn av elevtall: $((\text{driftstilskuddssatsen} * \text{elevtall}) * 5/12) * 15 \%$

Slik beregnes driftstilskuddet for yrkessjåfør både for vår og høst:

85 % på bakgrunn av kapasitet: $((\text{driftstilskuddssatsen} * \text{kapasitet}) * 6/12) * 85 \%$
+ 15 % på bakgrunn av elevtall: $((\text{driftstilskuddssatsen} * \text{elevtall}) * 6/12) * 15 \%$

Landslinjen for økologisk landbruk ved Sogn jord- og hagebruksskule får årlig et tillegg på 1,6 millioner kroner, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (1996-97). Dette tilskuddet utbetales med 7/12 på våren og 5/12 på høsten.

Dersom en landslinje ikke har elever til elevtellingen 01.04 eller 01.10, skal det ikke utbetales tilskudd til landslinjen for det semesteret de ikke har elever.

En elev kan ikke utløse driftstilskudd for samme landslinjetilbud mer enn én gang per trinn.

Slik beregnes utstyrstilskuddet:

Fylkeskommunene med landslinjer skal stille nødvendige lokaler, skoleromsutstyr, verksteder, øvingslokaler og lignende til disposisjon til landslinjene. Utdanningsdirektoratet gir utstyrstilskudd til teknisk utstyr og fornying

av dette.

Utstyrstilskuddet skal kun gå til dekning av utgifter ved kjøp, leie og vedlikehold av teknisk utstyr ved landslinjen. Når driftstilskuddet er fastsatt for vår og høstsemesteret, vil resterende midler gå til utstyrstilskudd.

Utstyrstilskuddet skal gis til landslinjer som må benytte kostbart utstyr i opplæringen.

KS og Nasjonalt samordningsutvalg for små fag i videregående opplæring (NSU) foreslår en prioritering av utstyrsmidlene for Utdanningsdirektoratet. På bakgrunn av denne fordelingsnøkkelen blir utstyrstilskuddet beregnet og utbetalt. Kunnskapsdepartementet kan gi føringer på fordelingen av utstyrsmidlene.

4. OPPFØLGING OG KONTROLL

Driftstilskuddet

Elevlisten fra fylkeskommunen skal vise at fylkeskommunen har elever ved det landslinjetilbudet det gis tilskudd for. Utdanningsdirektoratet kan ved behov innhente økonomisk informasjon fra enkelte fylkeskommuner. Det kan gjennomføres stikkprøver for å kontrollere grunnlaget for tilskuddet.

Utstyrstilskuddet

Fylkeskommunene skal uten anmodning sende inn rapport til Utdanningsdirektoratet som viser hvordan de tildelte midlene til utstyr er disponert innen 1. juni påfølgende år.

5. EVALUERING

Departementet skal iverksette og sørge for gjennomføring av evalueringer. Evalueringer skal gi informasjon om tilskuddsordningen er effektiv i forhold til ressursbruk, organisering og fastsatte mål. Frekvensen og omfang av evalueringer skal ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet for den enkelte tilskuddsordning.

Utdanningsdirektoratet har ansvar for å vurdere behovet for å evaluere tilskuddsordningen.

DEL II – FORVALTNING OG SAKSBEHANDLING AV ORDNINGEN

6. ANSVAR FOR Å FORVALTE TILSKUDDSORDNINGEN

Ansvar for å forvalte tilskuddsordningen er delegert til Utdanningsdirektoratet.

Utdanningsdirektoratet skal

- kunngjøre landslinjetilbud og tilskuddssatser på Utdanningsdirektoratets nettside: Udir.no
- behandle søknader om tilskudd for de godkjente landslinjetilbudene
- foreta beregning og utbetaling av tilskudd
- tilgjengeliggjøre tilskuddsbrevet på tilskuddsmottakers "Min side" (Tavla) i det elektroniske tilskuddssystemet
- foreta ev. rapportering, oppfølging og kontroll
- kunngjøre søknadsskjema for opprettelse av nye landslinjetilbud eller utvidelse av eksisterende landslinjetilbud
- vurdere søknader om opprettelse av nye landslinjetilbud eller utvidelse av eksisterende landslinjetilbud og fatte vedtak

7. KUNNGJØRING AV ORDNINGEN

7.1 Kunngjøringsform

Utdanningsdirektoratet skal kunngjøre retningslinjer og informere om landslinjetilbud og tilskuddssatser på Udir.no

Som skoleeiere er det fylkeskommunene som skal informere elevene om de ulike landslinjetilbudene.

7.2 Innholdet i kunngjøringen

Følgende kunngjøres på Udir.no:

- mål for ordningen
- tildelingskriterier, herunder beregningsregler
- godkjent kapasitet ved landslinjene
- tilskuddssatser
- telletidspunkt og frist for innsendelse av elevlister til Utdanningsdirektoratet
- omtale av utstyrsmidler til landslinjene
- krav til søknad om tilskudd
- krav til rapportering

- krav til søknad om opprettelse av nye landslinjetilbud
- krav til søknad om endring av eksisterende landslinjetilbud

8. SAKSGANG

8.1 Søknad om driftstilskudd

1. Fylkeskommunen skal foreta elevtellingene 1. april og 1. oktober, på fastsatt elevtellingsskjema som legges ut på Udir.no. Det er dette elevtallet som danner grunnlag for beregning og utbetaling av statstilskuddet.
2. Fylkeskommunene sender elevlistene/søknad om driftstilskudd til Utdanningsdirektoratet innen 15. april og 15. oktober.
3. Utdanningsdirektoratet foretar sine kontroller og beregninger av driftstilskuddet før utbetaling. Tilskuddsbrevet blir lagt ut på Tavla.

8.2 Utstyrstilskuddet

KS skal sammen med Nasjonalt samordningsutvalg for små fag i videregående opplæring (NSU) legge frem en fordelingsnøkkel som danner grunnlag for beregning og utbetaling av utstyrstilskuddet. Denne fordelingsnøkkel legges frem for Utdanningsdirektoratet innen første kvartal hvert år.

Fylkeskommunens frist for å melde inn ekstraordinært behov for utstyrstilskudd til en landslinje er satt til 20. februar. Søknaden sendes på e-post til ks@ks.no.

Kunnskapsdepartementet kan gi føringer for fordeling av utstyrsmidlene.

8.3 Tilskuddsbrev

Opplysninger om grunnlag for utbetalt tilskudd og tilskuddsbrev gjøres tilgjengelig for fylkeskommunen på [Tavla](#) så snart tilskuddet er beregnet og utbetalt.

9. UTBETALING

Driftstilskuddet utbetales med 7/12 i vårsemesteret og 5/12 i høstsemesteret. For landslinjene innen yrkessjåførfaget utbetales driftstilskuddet med 6/12 for begge semester. De landslinjetilbudene som får tildelt utstyrstilskudd vil få et akontobeløp i slutten av vårterminen. Resten av utstyrstilskuddet utbetales i slutten av høstsemesteret, etter at driftstilskuddet for høstsemesteret er fastsatt.

Registrering av tilsagn og utbetaling av tilskuddet skal foretas i henhold til Utdanningsdirektoratets instruks for økonomiforvaltning.

Dersom forutsetningene for å få tilskudd ikke er oppfylt kan Utdanningsdirektoratet holde tilbake tilskudd. Ved feil i utregningen kan det foretas avregning i påfølgende tilskudd. Når tilskuddsforvalter har reist krav om tilbakebetaling og fristen for tilbakebetaling er gått ut, skal Finansdepartementets retningslinjer for departementets fastsettelse av rentesats for forsinkelsesrenten benyttes, jf. brev fra Finansdepartementet av 14. april 2004.

10. RAPPORTER FRA TILSKUDDSMOTTAKER

Driftstilskuddet

Fylkeskommunene skal foreta elevtelling per 1. april og 1. oktober på standard skjema utarbeidet av Utdanningsdirektoratet. Søknad med elevlistene skal oversendes samlet fra fylkeskommunen til Utdanningsdirektoratet innen 15. april og 15. oktober. Elevlistene skal vise hvor mange elever/lærlinger som følger undervisningen ved de ulike landslinjene og fra hvilket fylke de kommer fra. Dette skal gi informasjon om tilbudet benyttes av elever/lærlinger fra hele landet.

Utstyrstilskuddet

Fylkeskommunene som mottar utstyrstilskudd skal sende inn en rapport til Utdanningsdirektoratet som viser hvordan de tildelte midlene til kjøp, leie og vedlikehold av teknisk utstyr er disponert innen 1. juni påfølgende år. Rapporten skal inneholde opplysninger om hvilket teknisk utstyr som er kjøpt, leid og vedlikeholdt i perioden og hvilke beløp som er benyttet til dette. Dersom landslinjen har avsatt midler på investeringsfond, skal den totale fondsavsetning per 31.12 oppgis i rapporten og det skal framgå hva fondsmidlene skal benyttes til.

11. KRAV TIL ATTESTASJON FRA REVISOR

Det kreves ikke attestasjon fra revisor.

12. KONTROLLRUTINER

Utdanningsdirektoratet kan ved behov foreta stikkprøvekontroll.

13. SØKNAD OM OPPRETTELSE AV NYTT LANDSLINJETILBUD ELLER UTVIDELSE AV EKSISTERENDE LANDSLINJETILBUD

13.1 Formål

Formålet med retningslinjene er å sikre likebehandling av søknader om landslinjer, og sørge for at opprettelsen av nye landslinjetilbud og utvidelsen av eksisterende tilbud skjer etter en faglig vurdering, der nye landslinjetilbud passer inn i den øvrige tilbudsstrukturen i videregående opplæring og der en opprettelse eller utvidelse av landslinjetilbud samsvarer med blant annet nasjonale og regionale kompetansebehov.

13.2 Søker

Fylkeskommuner som ønsker å opprette nye landslinjetilbud eller utvide eksisterende landslinjetilbud kan søke.

13.3 Søknad

Ved søknad om nytt landslinjetilbud eller utvidelse av eksisterende landslinjetilbud, skal elektronisk søknadsskjema utarbeidet av Utdanningsdirektoratet benyttes.

Link til elektronisk søknadsskjema legges ut på Udir.no.

13.4 Søknadsfrist

Søknad om opprettelse av nytt landslinjetilbud eller utvidelse av eksisterende tilbud må være innsendt innen angitt søknadsfrist for at søknaden skal kunne behandles i budsjettprosessen for kommende budsjettår.

Søknadsfristen publiseres på Udir.no.

Søknader som kommer inn etter fristens utløp vil ikke bli behandlet i budsjettprosessen for kommende budsjettår.

13.5 Krav til innhold i den elektroniske søknaden

1. Søknaden må støttes av alle landets fylkeskommuner for at den skal kunne vurderes av Utdanningsdirektoratet. Søker må dokumentere at samtlige fylkeskommuner støtter søknaden om å opprette ny landslinje eller utvide et eksisterende landslinjetilbud.
2. Kravet om at søknaden må støttes av alle landets fylkeskommuner etter første kravpunkt, over, kan etter Kunnskapsdepartementets vurdering i helt særskilte tilfeller fravikes av hensyn til nasjonale kompetansebehov av

særskilt høy viktighet, for eksempel for å fylle samfunnskritiske funksjoner. Søker må i slike tilfeller dokumentere at søker har forsøkt å innhente støtte til søknaden fra samtlige fylkeskommuner, og argumentere for at tilbudet dekker slike kompetansebehov.

3. Søker må uttale seg om hva som er hensikten med å opprette landslinjetilbudet, herunder beskrive nyskaping ved tilbudet og risiko ved ikke å etablere tilbudet.
4. Nye landslinjer skal passe inn i den øvrige tilbudsstrukturen i videregående opplæring. Søker må i søknaden informere om hvorvidt det finnes tilsvarende opplæringstilbud i landet – som landslinje, landsdekkende tilbud eller fylkeskommunalt tilbud.
5. Søker må gjøre en vurdering av etterspørselen etter kompetanse på fagområdet, regionalt og nasjonalt, og sannsynliggjøre at kompetansebehovet ikke kan dekkes av eksisterende utdanningstilbud.
6. For søknader om landslinje i yrkesfag må søker gjøre en vurdering av tilgangen på læreplasser og behovet for fagarbeidere i det aktuelle faget regionalt og nasjonalt.
7. Ved søknad om landslinje innen studieforberedende utdanningsprogram må søker gjøre en vurdering av om tilbudet vil bidra til økt gjennomføring.

13.6 Saksbehandling av søknaden

Utdanningsdirektoratet mottar søknaden om å opprette en ny landslinje eller utvide et eksisterende tilbud. Direktoratet gjør en faglig vurdering av søknaden sett opp mot kravene til søknaden listet under punkt 13.5.

Dersom søker argumenterer for særskilt behandling jf. andre kravpunkt, vil søknaden videresendes til Kunnskapsdepartementet for vurdering av om søker tilfredsstillende kriteriene for at første kravpunkt kan fravikes.

Søknad om landslinje innenfor yrkesfaglige utdanningsprogram vil bli forelagt Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) og/eller faglige råd for en uttalelse, før søknaden vurderes av Utdanningsdirektoratet, jf. Retningslinjer for samarbeid – SRY, faglige råd og Udir.

Når søknaden er vurdert av Utdanningsdirektoratet, videresendes søknaden til Kunnskapsdepartementet for videre behandling.

13.7 Finansiering av landslinjer ved opprettelse av nye landslinjetilbud og utvidelse av eksisterende tilbud

Opprettelse av nye landslinjetilbud og utvidelse av eksisterende tilbud vil bli finansiert ved et trekk i det samlede rammetilskuddet til fylkeskommunene, tilsvarende budsjetteffekten av opprettelsen av en ny landslinje eller utvidelsen av en eksisterende landslinje. Budsjetteffekten beregnes ved å multiplisere godkjent/utvidet elevtall ved linjen med satsen for driftstilskuddet til linjen.

Nivået på trekket beregnes det året landslinjen blir opprettet eller utvidet, og videreføres deretter som et varig trekk uten justering for eventuelt endret elevtall innenfor godkjent elevtall. Dersom landslinjetilbudet går over flere trinn, slik at tilbudet trappes opp over flere år, skal trekket bli utført tilsvarende over dette antall år.

13.8 Andre vilkår

I de tilfeller hvor kapasitetsutnyttelsen ved en landslinje er lav over tid, skal Utdanningsdirektoratet rapportere dette til Kunnskapsdepartementet. Departementet vil ut fra dette vurdere om hvorvidt maksimal kapasitet ved landslinjen skal reduseres. Dersom søkningen til et landslinjetilbud er høy over tid, vil departementet vurdere om det er behov for å omprioritere godkjent kapasitet til dette tilbudet fra tilsvarende landslinjetilbud med lav kapasitetsutnyttelse over tid.

Dersom vilkårene som ble lagt til grunn ved godkjenning av landslinjetilbudet ikke lenger er til stede, vil den statlige finansieringen kunne bli redusert eller bortfalle.